

METODOLOGIA DEL FLUX DE TURISTES A LES ILLES BALEARS (FRONTUR)

1. Introducció

L'objectiu principal d'aquesta enquesta és mesurar el nombre de visitants no residents a les Illes Balears (residents a l'estranger o a d'altres comunitats autònomes) que arriben a la nostra comunitat autònoma. L'estudi se centra a mesurar les característiques següents dels visitants: l'illa de destinació principal, el país de residència, el tipus de visitant (turista o excursionista), el tipus d'allotjament i el motiu principal del viatge.

L'estadística de *Frontur* (Flux de Turistes a les Illes Balears) és una operació d'àmbit estatal i proporciona informació del conjunt d'Espanya i de les comunitats autònomes.

El Conveni de col·laboració entre l'IBESTAT i l'INE (abans amb Turespaña i ATB) ha possibilitat l'ampliació de la mostra al territori de les Illes Balears des de juny de 2010. Els objectes principals d'aquesta ampliació són:

- Obtenir les estimacions dels **turistes estrangers de cada una de les nostres illes** (Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera), a més dels del conjunt de la nostra comunitat autònoma.
- Obtenir les estimacions de turistes procedents de la resta del territori nacional, és a dir, estimacions dels **turistes nacionals**.

Per això mateix, en aquesta nota metodològica s'intentarà aclarir a cada apartat les diferències existents en els processos d'estimacions de turistes estrangers respecte dels de turistes nacionals. Són dos processos independents, tot i que pertanyen a la mateixa operació estadística, es processen al mateix temps, amb metodologia homogènia, i es publiquen conjuntament.

L'IBESTAT és l'òrgan responsable de l'operació estadística autonòmica 77 208 002 *Flux de turistes a les Illes Balears (Frontur)*.

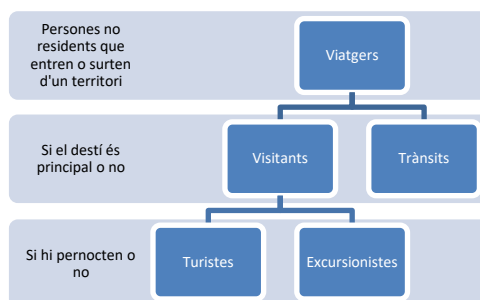
Cal comentar que els resultats de *Frontur* tenen un objectiu afegit, atès que es fan servir de marc poblacional per obtenir les estimacions d'*Egatur*, que és l'operació estadística que proporciona informació sobre la despesa turística i el perfil dels visitants no residents a les Illes Balears.

Al llarg de l'any 2015 es va fer el traspàs de titularitat de les operacions estadístiques a escala estatal de *Frontur* i d'*Egatur* de Turespaña a l'INE. Aquest moment de canvi es va aprofitar per millorar part dels processos de recollida i d'estimació.

2. Àmbits de l'enquesta

2.1. Àmbit poblacional

En termes generals, la població objecte d'estudi està formada per tots els no residents a les Illes Balears que entren a la nostra comunitat autònoma. Com a resum es presenta l'esquema següent, que delimita la població a estudiar:

- ✓ Per mesurar els viatgers estrangers, la població objecte d'estudi inclou:
 - Les persones que no resideixen a Espanya i que entren o surten del nostre país amb o sense pernoctacions.
 - Les persones que no resideixen a Espanya i que passen pel nostre país com a trànsits.

Per tant, es té en compte qualsevol visitant o trànsit que entri a Espanya i declari que la seva destinació és la comunitat autònoma de les Illes Balears.

- ✓ Per mesurar els viatgers nacionals, la població objecte d'estudi inclou les persones que entren al territori de les Illes Balears i que resideixen a altres CCAA (diferent de les Illes Balears). També s'hi inclouen els trànsits.

Tot i que la informació a estimar és la de les entrades de visitants en el territori, cal comentar que les enquestes es fan en el moment de la sortida. Això es fa així tant per motius operatius com de disponibilitat de la informació. Per tant, es considera que la població objecte d'estudi real la constitueixen els viatgers no residents que surten al llarg del mes objecte d'estudi, per qualsevol de les vies d'accés.

En resum, les unitats d'anàlisi són tots els viatgers (estrangers o nacionals) que travessen les fronteres de la nostra comunitat autònoma, amb especial interès en els qui resideixen fora de les Illes Balears.

2.2. Àmbit territorial

- ✓ Per mesurar els turistes estrangers, l'àmbit territorial objecte d'estudi és tot el territori nacional i, específicament, els turistes que declaren que la seva destinació principal són les Illes Balears.

Amb l'ampliació de mostra de l'IBESTAT, es possibilita que per mesurar els turistes estrangers l'àmbit territorial a estudiar arriba a l'àmbit de desagregació de les illes en 3 grups: Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

- ✓ Per mesurar els turistes nacionals, l'àmbit territorial objecte d'estudi és el de les Illes Balears així com la desagregació de les illes en 3 grups.

2.3. Àmbit temporal

La informació es recull en el moment de finalització del viatge. És a dir, es recull informació dels viatges que finalitzen en el mes de referència. L'objectiu principal és obtenir estimacions de caràcter mensual.

3. Definicions

Els conceptes i definicions d'aquesta operació estadística es fixen segons les *Recomanacions internacionals per a estadístiques de turisme*, de les Nacions Unides (RIET-2008) i *el Manual metodològic per a estadístiques de turisme*, d'Eurostat. Les principals variables a estudiar són:

Tipus de viatge (un viatger és tota persona que es mou entre dos llocs geogràfics diferents per qualsevol motiu i durada):

- *Viatge turístic*: és el desplaçament de tota persona que viatja a una destinació principal diferent del seu entorn habitual, que com a mínim impliqui una pernoctació, amb una durada inferior a un any, i amb qualsevol finalitat principal que no sigui fer feina per a una entitat resident en el país o lloc visitat.
- *Excursió*: és tota visita sense pernoctació realitzada fora de l'entorn habitual de la persona i que tingui com a punt de sortida l'entorn habitual de la persona.

Destinació principal del viatge: és el lloc visitat que és fonamental per a la decisió de realitzar el viatge. En cas que no es pugui identificar fàcilment la destinació principal d'un viatge, es considerarà destinació principal aquella en la qual s'hagi fet un major nombre de pernoctacions.

Via d'accés: és la via d'entrada principal al territori objecte d'estudi. En el cas de les Illes Balears es consideren les vies d'accés següents:

- Aeroport
- Port

Cal explicar que, tot i que a les Illes Balears no es pot accedir directament per carretera o ferrocarril, si que es pot a l'àmbit nacional (enquestació a visitants estrangers). Si algun viatger s'enquesta a alguna d'aquestes vies a la resta d'Espanya i declara que la seva destinació principal són les Illes Balears, s'assignarà a les Illes Balears. Per tant, a vegades haurà turistes estrangers amb destinació principal a les Illes Balears la via d'entrada dels quals a Espanya ha estat per ferrocarril o carretera.

País de residència: és el lloc de residència habitual del viatger (país en els turistes estrangers i comunitat autònoma en el cas dels nacionals). El país de residència d'una llar es defineix exactament de la mateixa manera que en la Balança de Pagaments i que en el Sistema de Comptes Nacionals: una llar és resident en el territori econòmic en el que els seus membres mantenen o tenen intenció de mantenir un habitatge i és utilitzat pels seus membres com a habitatge principal. La desagregació de llocs de residència que es fa servir és:

- ✓ Estrangers: es recull el seu país de residència, seguint la classificació de països de l'INE.
- ✓ Nacionals: es recull la seva CCAA de residència.

Tipus d'allotjament principal: els visitants que pernocten requereixen qualque tipus d'allotjament on passar el vespre. L'allotjament principal és l'allotjament on el viatger passa el major nombre de vespres del seu viatge.

Es distingeixen dos tipus fonamentals d'allotjament: de mercat (implica una transacció econòmica) i de no mercat (sense transacció econòmica). Les categories recollides són les següents:

- Allotjaments de mercat:
 - Hotels i similars: inclou hotels, hotels apartament, apartaments turístics, cases d'hostes, pensions i fondes.
 - Allotjament de lloguer: inclou lloguer d'una casa o xalet sencer així com el lloguer d'habitacions en cases particulars.
 - Càmping
 - Allotjament de turisme rural: inclou agroturismes, turisme d'interior i hotels rurals.
 - Creuer
 - Un altre allotjament de mercat: es refereix a la resta d'allotjaments col·lectius com ara centres de salut, residències d'estudiants, mitjans de transport col·lectius, etc.
- Allotjaments de no mercat:
 - Habitatge en propietat: aquesta categoria inclou els habitatges secundaris de l'enquestat.
 - Habitatge de familiars/amics: inclou els habitatges cedits a l'enquestat per pernoctar a la destinació. La cessió pot venir donada per familiars, amics o per l'empresa.
 - Un altre allotjament de no mercat: com per exemple intercanvi d'habitatges, aprofitament per torns, refugis de muntanya (gratuïts), etc.

Motiu principal del viatge: es defineix com el motiu sense el qual el viatge no s'hagués realitzat. La classificació d'un viatge segons el motiu principal està relacionat amb les activitats principals realitzades al viatge.

El motiu principal del viatge ajuda a determinar si el viatge és turístic i si el viatger es pot considerar un visitant. Per exemple, si el motiu principal del viatge és realitzar una feina a canvi d'una remuneració no pot considerar-se un viatge turístic i el viatger no pot considerar-se un visitant, sinó *un altre tipus de viatger*.

La classificació de viatges turístics per motiu principal del viatge és:

- Oci/vacances.
- Negocis: viatges fets per motius professionals com ara assistència a fires, congressos, convencions, treballadors estacionals, etc. Se n'exclouen els viatges d'incentius organitzats i pagats per la empresa en els quals es realitzen activitats d'oci o esportives, que es classifiquen com a d'oci.
- Estudis.
- Personal (salut, família, etc.).
- Altres motius.

Paquet turístic: s'entén la reserva prèvia del viatge que inclou almenys allotjament i transport, encara que algun d'aquests dos elements pot ser reemplaçat per qualsevol altre servei que suposi una quantitat significativa del preu total del viatge i que hagi estat venut per un preu global i indivisible a través d'una agència de viatges o majorista de viatges.

4. Disseny de la mostra

4.1. Marc poblacional

El marc poblacional teòric està format per les persones que travessen les fronteres internacionals (residents a l'estranger) o de la nostra comunitat autònoma (residents a d'altres comunitats autònomes) per entrar al territori econòmic de les Illes Balears.

De moment, no existeix cap marc, fitxer o registre administratiu que contengui o pugui definir el marc poblacional per fer la selecció de la mostra. És per això que es tenen en compte diferents fonts d'informació i registres administratius, atès que no existeix un marc comú amb totes les entrades de persones al nostre territori/país. Les fonts que es fan servir varien segons la via d'accés al nostre territori/país, és a dir, segons l'entrada a Espanya/Illes Balears sigui per aeroport o port.

La disponibilitat de registres és diferent segons la via d'accés, tal com s'explica a continuació:

- Aeroports. Es fan servir els fitxers administratius següents:
 - Programació de vols per aeroport d'arribada, de l'Associació Espanyola per a la Coordinació i Facilitació de las Franges Horàries (AECFA).
 - Llista de vols realment operats i nombre de passatgers a cadascun, d'AENA.
 - Informació sobre les estructures percentuals anonimitzades de nacionalitat dels passatgers procedents d'aeroports a països no Schengen, de la Direcció General de la Policia Nacional.
- Ports. Es fan servir dos fitxers administratius amb el nombre de viatgers embarcats i desembarcats per cada port, l'un corresponent als ports de competència estatal i l'altre als ports de competència autonòmica.

Per estimar els turistes estrangers, com a part d'una operació estadística estatal, també es tenen en compte:

- Carretera. Fitxer amb el nombre de vehicles que entren i surten per tots els punts de les fronteres, de la Direcció General de Trànsit (DGT).
- Ferrocarril. Fitxer amb la relació de trens que travessen la frontera i amb el nombre mensual de viatgers transportats a les diferents línies ferroviàries internacionals.

4.2. Mida i distribució de la mostra

La mida de la mostra està determinada per una sèrie de factors, com ara el pressupost disponible, una mostra a escala estatal que garanteix resultats significatius en la estimació del nombre de turistes/excursionistes estrangers per al conjunt de les Illes Balears, així com els objectius marcats a escala autonòmica (desagregació de resultats per illes i incorporació d'estimacions del turisme nacional).

- ✓ En el cas de l'estimació dels **turistes estrangers**, partim d'un conveni signat entre l'INE i l'IBESTAT pel qual:
 - L'INE recull una mostra als aeroports d'aquesta comunitat autònoma amb la finalitat de donar estimacions significatives per al conjunt de les Illes Balears. La mida assignada a Balears és de 51.410 enquestes anualment.
 - L'IBESTAT s'encarrega de l'ampliació mostral necessària per tal de poder oferir estimacions significatives a escala d'illes (Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera). Per tant, és tracta d'una ampliació de mostra complementària a la de l'INE, que es dirigeix a cobrir les necessitats o els buits específics de cada illa:

	Ampliació de mostra anual (aeroports IB)
ILLES BALEARS	37.509
Mallorca	14.333
Menorca	9.719
Eivissa-Formentera	13.457

Per tal d'assegurar una distribució mensual correcta de la mostra assignada a cada aeroport, se'n distribueix un 50 % de manera uniforme i la resta de manera proporcional al nombre d'arribades de passatgers de cada aeroport.

- ✓ Pel que fa als **turistes nacionals** (residents a la resta de comunitats autònomes), l'IBESTAT s'encarrega de la mostra sencera i aquesta es recull als diferents ports i aeroports de les illes. En concret la mostra anual és la següent:

	Aeroports	Ports
ILLES BALEARS	67.750	1.621
Mallorca	27.935	721
Menorca	15.978	538
Eivissa-Formentera	23.837	362

Als aeroports, per tal d'assegurar una distribució mensual correcta de la mostra, se'n distribueix un 50 % de manera uniforme i la resta de manera proporcional al nombre d'arribades de passatgers de cada aeroport.

En el cas dels ports l'assignació de la mostra es fa trimestralment, de tal manera que els ports de cada illa estan representats com a mínim un mes de cada trimestre natural. Després d'una anàlisi dels moviments dels passatgers als diferents ports de les illes i de les seves característiques (en termes de volum i trànsit), els ports objecte d'enquestació són: Palma, Maó, Ciutadella i Eivissa.

La mostra global anual de l'operació de FRONTUR és la següent:

Via d'entrada	Mostra internacionals		Mostra nacionals (IBESTAT)	TOTAL
	INE	IBESTAT		
Aeroport	51.410	37.509	67.750	156.669
Port	---	---	1.621	1.621
Total	51.410	37.509	69.371	158.290

5. Recollida de dades

La recollida de les dades depèn de la via d'accés al territori, en el cas de les Illes Balears són fonamentalment aeroports i ports tant en el cas de turistes residents a altres comunitats autònomes (turistes nacionals) com dels residents a l'estranger. No obstant això, s'ha de tenir en compte que en el cas dels turistes estrangers enquestats en altres vies, com ara carreteres i ferrocarrils, poden ser assignats a les Illes Balears sempre que ells la declarin la seva destinació principal.

Aquest darrer punt no és molt freqüent en el cas de les illes, per tant, es detalla la recollida de les dades als ports i aeroports de les Illes Balears.

La recollida de la informació es fa exclusivament mitjançant els dispositius electrònics que porten els enquestadors. Aquests dispositius duen incorporades les validacions més importants per tal d'assegurar la qualitat i coherència de la dada recollida, així com traduccions als diferents idiomes del qüestionari.

5.1. Aeroports

Mensualment es recull informació dels tres aeroports de les illes, els vols objectiu són aquells amb destinació a l'estranger o a una altra comunitat autònoma (els vols interilles no s'investiguen). Els enquestadors disposen amb antelació d'una llista diària dels vols seleccionats per a la seva enquestació, així com de normes de substitució en cas de falta de resposta.

Una vegada estudiada la llista de vols a fer en la jornada laboral, l'agent estarà preparat per situar-se, amb una antelació mínima d'una hora abans de l'horari previst de sortida, a la sala d'embarcament. Normalment s'assignen dos enquestadors per vol, els quals, una vegada arribats a la sala fan les enquestes als passatgers del vol indicat seguint la ruta definida, ja sigui a passatgers asseguts o en la fila abans d'embarcar.

L'entrevista es fa a tots els passatgers del vol seleccionat si bé el qüestionari canvia depenent si el passatger es considera visitant (qüestionari complet) o no (qüestionari més curt):

- ✓ Als vols amb **destinació a l'estranger**, es consideren visitants estrangers (turistes o excursionistes) només els passatgers residents a l'estranger. La resta de passatgers, residents a Espanya no es consideren visitants estrangers.
- ✓ Als vols amb **destinació a una altra comunitat autònoma**, diferent de les Illes Balears, es classifiquen com a visitants nacionals només els passatgers residents a la resta de CCAA. La resta de passatgers, residents a l'estranger o a les Illes Balears, no es consideren visitants nacionals.

Quan el vol finalitzi, els agents tancaran el vol. Al final de la jornada s'envien les dades recollides. En cas de grups turístics els enquestadors tenen instruccions d'enquestar només una persona del grup.

5.2. Ports

Es recull informació de quatre ports de les Illes Balears: Palma, Maó, Ciutadella i Eivissa. Al llarg d'un trimestre es recull informació de, com a mínim, un mes de cada port. La recollida de la informació es fa a la sala d'embarcament del port amb criteris equivalents al procés seguit als aeroports.

5.3. Inspecció dels treballs

De forma addicional als controls de la informació mostrada recollida es fa una contínua inspecció del treball de camp realitzat, basada tant en la informació dels dispositius com en accions presencials, així com en un programa de formació contínua de tots els equips. De forma habitual es distribueixen circulars amb les instruccions generals o els casos particulars on figuren els aspectes destacables per a la millora del treball dels equips i la correcció de les possibles incidències detectades.

6. Estimacions i elevació de resultats

Els estimadors emprats són estimadors d'expansió d'un mostreig estratificat. L'expressió general de l'estimador del total d'una característica X de la cel·la h és la següent:

$$\widehat{X}_h = \sum_i \frac{N_h}{n_h} x_{hi} = \sum_i f_h \cdot x_{hi}$$

On:

- $i = 1, \dots, n_h$ és la persona enquestada a la cel·la h
- N_h és el nombre total de persones segons la informació dels registres administratius de l'operació que contengui la cel·la h
- n_h és el nombre de persones enquestades de la cel·la h
- x_{hi} és el valor de la característica X de la persona enquestada i de la cel·la h

Amb l'objectiu d'aconseguir uns resultats precisos i fiables, s'estableixen uns criteris que determinen l'agrupació de registres en cel·les (o estrats) per realitzar l'elevació dels resultats mostrals al total de l'univers objecte d'estudi. Els estrats tenen fixada una mida mínima de 50 enquestes mensuals i, en cas de no assolir-se, es realitza un procediment aleatori de donació de mostra. Aquest tractament de cerca de registres donants es limita a períodes històrics, com a màxim 2 anys menys dins el trimestre del període de referència, i acotat a les característiques no temporals de l'estrat específic que no disposa de mostra suficient.

La definició d'aquests estrats ve condicionada per la via d'accés del passatger tant a ports com a aeroports i, en aquests darrers, els estrats es construeixen en funció del mes de referència. A continuació es descriu el detall dels estrats d'elevació, en funció de la via d'accés dels passatgers enquestats.

Aeroports

- ✓ En el cas de les estimacions dels **visitants estrangers** a les Illes Balears, les cel·les vénen definides per l'encreuament de les variables següents: aeroport d'origen (Palma, Maó i Eivissa), tipus de dia (laborable: de dilluns a divendres; festiu: dissabte, diumenge i dies festius a tot l'Estat) i país de destinació del vol. L'agrupació inicial de països de destinació del vol és la següent: Alemanya, Bèlgica i Luxemburg, França, Itàlia, Països Baixos, Regne Unit, Rússia, Països Nòrdics, Resta d'Europa, EUA i Canadà, Resta d'Amèrica, Japó i Resta del món.
- ✓ En el cas dels **visitants nacionals** (procedents d'una altra comunitat autònoma) les cel·les venen definides pel creuament de les variables següents: aeroport d'origen (Palma, Maó i Eivissa), tipus de dia (laborable: de dilluns a divendres; festiu: dissabte, diumenge, i dies festius a tot l'Estat) i comunitat autònoma de destinació del vol per als vols que connecten Balears amb la resta de l'Estat. Segons l'aeroport i la temporada de l'any, l'agrupació de comunitats autònomes de destinació dels vols és:

Aeroport de Mallorca		Aeroport de Menorca		Aeroport d'Eivissa	
T. Alta	T. Baixa	T. Alta	T. Baixa	T. Alta	T. Baixa
Andalusia	Andalusia			Andalusia	
València	València	València		València	
Madrid	Madrid	Madrid	Madrid	Madrid	Madrid
Catalunya	Catalunya	Catalunya	Catalunya	Catalunya	Catalunya
País Basc					
Resta CCAA	Resta CCAA	Resta CCAA	Resta CCAA	Resta CCAA	Resta CCAA
Temporada alta (2n i 3r trimestre) i temporada baixa (1r i 4t trimestre)					

Aquesta agrupació de comunitats autònomes es fa amb l'objectiu de formar uns estrats al més homogenis i consistents possibles. Els motius que determinen l'agregació de comunitats autònomes són els següents:

- La forta estacionalitat ens permet fer una divisió semestral (temporada baixa: primer trimestre i quart trimestre; temporada alta: segon trimestre i tercer trimestre) de l'any definint l'agrupació de les de cel·les, més reduïda en temporada baixa, en funció del mes de referència.
- Les diferents realitats dels tres aeroports quant a connectivitat, afavoreixen la creació d'estrats específics per a cada aeroport en funció de la CA de destinació.

En resum, el nombre màxim d'estrats en temporada alta és de 30 i en temporada baixa de 22.

En cas excepcional que a l'univers (arribada aèria de passatgers) un determinat estrat no assoleixi un mínim del 2 % de passatgers en un mateix aeroport i tipus de dia: primerament, si és possible, s'uneix a l'estrat "resta de CCAA" per a un mateix tipus de dia; i en darrera instància s'unificarà el tipus de dia.

Ports

- ✓ En el cas dels **visitants estrangers** als ports de les Illes Balears no existeixen connexions de línia regular amb ports de l'estranger; per tant, no s'investiga. S'investiguen només les línies de creuers turístics a partir de la formació de l'estrat amb la unió dels ports següents: Alacant, Palma, Barcelona, Cartagena, Castelló, Tarragona i València.
- ✓ En el cas dels **visitants nacionals** les cel·les es defineixen en estrats que corresponen a les tres illes (Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera) per a vaixells de línia regular que connecten Balears amb la Península Ibèrica. Al contrari que a aeroports, aquí es manté l'estructura estratificada només per illes dels ports d'enquestació i sense variar en un mateix any. Als mesos de temporada baixa, excepcionalment, es pot realitzar una donació de la mostra amb períodes no corresponents al trimestre del mes de referència per a completar el mínim d'enquestes.

Un cop s'ha realitzat el tractament a cada via d'accés, i es disposa de la mostra efectiva per estrat a elevar al corresponent univers de passatgers, es realitza un tractament de correcció per dos motius:

- Correcció per la incorporació de mostra d'*Egatur*: el fet d'incorporar enquestes d'*Egatur* a *Frontur* només del període de referència, resulta una addició d'enquestes fetes només a passatgers considerats visitants (residents a l'estranger en cas dels vols internacionals, i de residents a la resta de comunitats autònomes en el cas de nacionals). És així que amb l'objectiu de mantenir l'estructura d'enquestació de *Frontur*, es corregeix aquest efecte de major presència d'enquestes a visitants modificant el factor d'elevació per estrat.

- Correcció per la presència de no resposta: tracta de reduir el biaix en les estimacions per manca de resposta de passatgers que es podrien incloure a l'objecte de l'enquesta, ja que acumulen major càrrega de resposta i, en conseqüència, la possibilitat que la no resposta o negativa de l'enquestat es produeixi és major en els passatgers considerats visitants que en la resta. La correcció s'aplica per estrat en el cas que hi hagi negatives a l'enquesta en el període de referència.

7. Procés de calibratge de les estimacions

L'objectiu d'aquest procediment és utilitzar les fonts externes per millorar la qualitat i la coherència de les estimacions resultants. Es fa un calibratge per a turistes que han estat allotjats a establiments turístics reglats (hotels i similars, apartaments turístics, cases rurals i càmpings) de *Frontur* amb la informació auxiliar de les enquestes d'ocupació en allotjaments turístics de l'INE per a les tres illes (Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera). Consisteix a calibrar una submostra de *Frontur* mantenint l'estimació total de visitants resultant del procés d'elevació.

La informació auxiliar no s'utilitza directament, sinó que incorpora un tractament per corregir el fet que les enquestes d'ocupació estimen més d'un cop un mateix turista si al llarg del viatge canvia d'establiment turístic reglat dins la mateixa illa.

El procediment de calibratge es desenvolupa mitjançant el programari CALMAR (CALage sur MARGes), programat per l'INSEE (Statistique et des Études Économiques) de França.

8. Difusió del resultats

Els resultats d'aquesta operació es publiquen mensualment al web de l'IBESTAT, a l'enllaç següent:

<https://ibestat.cat/estadistica/economia/turismo/flujo-de-turistas-frontur/?lang=ca>

El calendari de publicació d'aquesta estadística és pot consultar a l'enllaç següent:

<https://ibestat.cat/estadistica/economia/turismo/flujo-de-turistas-frontur/?lang=ca#calendari>

Per a les peticions d'informació més específica, l'IBESTAT pot estudiar la viabilitat de les peticions d'explotació a mida sol·licitades pels usuaris i es compromet a facilitar-les al més aviat possible d'acord amb els mitjans disponibles.

9. Informació relacionada

Aquesta operació estadística segueix els conceptes, les definicions i les metodologies definides per la OMT al manual [Recomanacions internacionals sobre estadístiques de turisme 2008 \(IRTS-2008\)](#), així com el [Manual metodològic d'estadístiques de turisme d'Eurostat](#).

La metodologia de les enquestes de *Frontur* i *Egatur* publicada per l'INE (que en el cas de Balears només fa referència als viatgers residents a l'estranger) es pot consultar [aquí](#).

